

U s n e s e n í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Novosada a soudců JUDr. Veroniky Křesťanové, Dr., a JUDr. Heleny Karetové ve věci žalobců: **a) R. B.**, nar. xxx, bytem xxx, **b) D. D.**, nar. xxx, bytem xxx, oba zast. Mgr. Janou Gavlasovou, advokátkou, se sídlem v Chýni, Západní 449, proti žalovanému: **T. K.**, nar. xxx, bytem xxx, zast. Mgr. Markétou Haindlovou, advokátkou, se sídlem v Praze 2, Blanická 922/25, **o ochranu osobnosti**, k odvolání žalobců i žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 5. května 2016, č. j. 98 C 10/2016 – 85,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **z r u š u j e** a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Odvolací soud **n a ř i z u j e**, aby v dalším řízení věc projednal a rozhodl jiný samosoudce.

O d ů v o d n ě n í

Žalobci se žalobou domáhali omluvy za neoprávněný zásah do svých osobnostních práv. Deník xxx otiskl rozhovor s L. K., ve kterém jmenovaný jako bývalý fotbalový xxx prohlásil, že žalobkyně b) je zcela pod vlivem žalobce a), a popisoval prakticky žalobce a) ve vztahu k xxx. Dne xxx se žalovaný, rovněž bývalý fotbalový xxx, vyjádřil v pořadu xxx vysílaném ČT 1, kde uvedl: „xxx L. K. xxx.“, „xxx xxx xxx“. Dne xxx poskytl žalovaný rozhovor deníku xxx, který převzala jeho internetová verze xxx, kde uvedl, že většinu věcí uvedených L. K. může potvrdit, že o jeho budoucnosti na listině xxx se v komisi ani nehlasovalo, neboť společně s deseti dalšími zažádal o finanční náhradu za zpožděný let na seminář na Madeiře, což žalobce a) rozčílilo, a že je to žalobce a), kdo rozhoduje o tom, jestli a jak dlouho budou xxx na listině xxx. Dne 9. 9. 2015 byl na stránkách xxx uveřejněný text, kterým se odkazovalo na rozhovor se žalovaným, a pak ještě dne 11. 9. 2015 na xxx. Žalobci jsou díky úmyslným a lživým tvrzením žalovaného vystaveni tlaku ze strany médií, což je zřejmé z navazujících článků na stránkách xxx a z jejich vysoké návštěvnosti. Tímto jednáním žalovaného došlo k neoprávněnému zásahu do cti a důstojnosti žalobců, kteří se dožadují omluvy v žalobě uvedené.

Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou. Žalobci dávají do kontextu s žalovaným výroky třetí osoby. V pořadu ČT 1 sice došlo k jeho výroku uvedenému v žalobě, ovšem jednalo se o hodnotící soud, který je chráněn svobodou slova. Žalobci jsou veřejné osoby povinné snášet vyšší míru kritiky a jednání žalobce a) bývá často předmětem negativních mediálních výstupů, slovní soudy žalovaného vycházely z jeho subjektivního zhodnocení atmosféry fotbalového prostředí, tyto hodnotící soudy nejsou ve fotbalovém prostředí neobvyklé a odpovídají názorům osob zainteresovaných v dané věci. Je rovněž názoru, že o věci by měla rozhodovat Disciplinární komise FAČR, nikoliv soud. Svým jednáním se snažil přispět ke zvýšení kvality českého fotbalového prostředí. Žalobce a) byl v letech 1979 a 1980 xxx, rovněž byl disciplinárně potrestán šestiměsíčním zákazem činnosti v roce 1995, z čehož vyplývá jeho nedůvěryhodnost. Na podporu svých tvrzení poukázal na novinové články a výslechy svědků, mimo jiné také bývalých xxx.

Soud I. stupně rozsudkem v záhlaví uvedeném žalobě v celém rozsahu vyhověl; uložil žalovanému uveřejnit na jeho náklady v deníku xxx a na internetových stránkách tohoto deníku omluvu uvedenou ve výroku I. rozsudku, dále uložil žalovanému na jeho náklady „vydat tiskové prohlášení“ ve znění uvedeném ve výroku II. rozsudku, které zašle „internetovému periodiku“ xxx a České televizi, a konečně uložil výrokiem III. rozsudku žalovanému nahradit náklady žalobců v částce 14.750 Kč. Takto rozhodl soud I. stupně na základě skutkových zjištění a právní argumentace uvedených v písemném odůvodnění napadeného rozsudku, na něž se pro stručnost poukazuje.

Proti rozsudku soudu I. stupně podali včasné a přípustné odvolání žalobci (proti výroku o nákladech řízení) i žalovaný.

Žalovaný ve svém odvolání namítá, že soud I. stupně rozhodl ve prospěch žalobců, aniž by provedl žalovaným navržené důkazy. Jde o bezprecedentní postup, kdy soud vynáší hodnotící soudy nad důkazy, které přitom dopředu odmítl provést. Tvrzení soudu, že ti, kteří souhlasí se žalovaným, nemohou přinést žádné použitelné svědectví, že budou předkládat své subjektivní přesvědčení, je naprosto nepřijatelné. Pokud soud hovoří o propojení s dalšími případy, kde se objevují stejní svědci a stejní žalobci, tak žalovaný poznamenává, že v těchto řízeních byli všichni navržení svědci vyslechnuti. Výroky a názory žalovaného jsou založeny na znalosti fotbalového prostředí, což nelze prokázat jen listinami. Soud v odůvodnění rozsudku uvádí skutková zjištění (časové údaje, členství v organizacích), která nikde v žalobě ani ve vyjádřeních stran nezazněla a není patrné, jak k nim soud došel. Věc byla rovněž nesprávně právně posouzena, když se jedná o osoby veřejně činné, které jsou dle judikatury povinny snášet vyšší dávku kritiky, omluva tudíž nebyla namístě. Tvrzení žalovaného o členství žalobce a) v xxx a o trestu za lživé obvinění trenéra C. jsou veřejně známým – a soudem potvrzeným – faktem, žalovaný nesouhlasí, že by tato tvrzení jakkoli mohla ohrozit žalobcovu kariéru. Soud I. stupně své rozhodnutí konstruuje na základě úvahy, že všechny podstatné události se udály v jeden okamžik, s tím však žalovaný nesouhlasí, veškeré události totiž mají dlouhodobý kontext. Žalovaný je názoru, že za uveřejněný obsah by měl být odpovědný vydavatel periodika a žalobci se měli obrátit s žalobou na něj. Soud I. stupně se rovněž nevypořádal s překážkou výkonu rozhodnutí, jelikož žalovaný není schopen přimět třetí osobu – vydavatele periodika – k otisknutí omluvy, žalovaného tak soud vystavuje nebezpečí, že nebude schopen plnit soudem

uloženou povinnost. S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhuje, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně změnil tak, že se žaloba zamítá a žalobci jsou povinni nahradit žalovanému náklady řízení.

Žalobci se k odvolání žalovaného vyjádřili tak, že rozsudek soud I. stupně považují za věcně správný opakující svou argumentaci z řízení před soudem I. stupně. K tomu dodávají, že není pravda, že se soud nezabýval vykonatelností rozhodnutí, učinil tak na str. 16 a 17 rozsudku. Rovněž není pravda, že za výroky je odpovědný vydavatel periodika, žalovaný výroky vyslovil, to ani nepopřel, tudíž je ve věci pasivně legitimován. Co se týče svědeckých výpovědí, soud se správně dle žalobců zamyslel nad každým jedním svědkem a nad relevantností jeho svědectví a systematicky a podrobně své rozhodnutí ke každému svědectví odůvodnil. Žalobci tedy navrhují, aby odvolací soud napadený rozsudek – vyjma nákladového výroku (viz níže) – jako věcně správný potvrdil.

Žalobci ve svém odvolání proti nákladovému výroku požadují, aby odvolací soud rozhodl o změně celkové částky, již je žalovaný povinen zaplatit, jelikož soud I. stupně dle nich dospěl k mylnému vyčíslení náhrady nákladů řízení. Ta správně činí 31.400 Kč. Soud měl totiž dle žalobců přiznat náhradu nákladů řízení ve vztahu k oběma žalobcům.

Odvolací soud přezkoumal podle ust. § 212 a 212a o. s. ř. napadený rozsudek i řízení, které předcházelo jeho vydání, a shledal důvodným odvolání žalovaného i žalobců.

V projednávané věci jde v zásadě o následující: Žalovaný učinil zejména o žalobci a) potažmo též o žalobkyni b) výroky, které jsou předmětem žaloby a na základě kterých mělo být neoprávněně zasaženo do cti a důstojnosti obou žalobců. Žalovaný se brání tím, že jde o výroky pravdivé resp. že mnohé z těchto výroků jsou oprávněnými kritickými soudy majícími reálný (pravdivý) základ. Žalovaný označil mnoho důkazů – zejména svědeckých výpovědí, kterými hodlal prokazovat pravdivost předmětných výroků resp. existenci reálného základu těchto výroků. Platí pak, že břemeno důkazní k tzv. důkazu pravdy resp. k prokázání existence reálného základu kritických soudů nese žalovaný.

Soud I. stupně odmítl provést prakticky veškeré důkazy žalovaným označené, stran navrhovaných svědků nevyslechl ani jednoho. Tento svůj postup odůvodnil v napadeném rozsudku tím, že svědci nejsou (z různých důvodů) věrohodní, resp. že by mohli nepravdivě vypovídat ve prospěch žalovaného, že nemůže vyloučit subjektivní přístup svědků, že svědkům byly dodávány zprávy vědomě selektivně, že svědci budou soudu předkládat jen subjektivní přesvědčení, že určité skutečnosti viděli nebo slyšeli, že někteří svědci mají očividně „dost rozumné důvody svou svědeckou výpověď přizpůsobit ve prospěch žalovaného tak, aby zlepšili své vyhlídky ve vlastních soudních řízeních“, že jde o svědectví z druhé ruky, svědectví zprostředkovaná, atd. atp.

Nyní popsáný postup soudu I. stupně je zásadně nesprávný, neboť soudy sice v souladu s ust. § 120 odst. 1 věta druhá o. s. ř. rozhodují, které z navržených důkazů provedou a které nikoli, ovšem to samozřejmě neznamená, že by mohly odmítnout provést důkazy jen s

argumentem, že jsou (z různých důvodů) nevěrohodné. Je vyloučeno, aby soud jakýkoli důkaz hodnotil jako nevěrohodný (a tím nepoužitelný) ještě před tím, než jej provede, což se jasně týká také svědeckých výpovědí (a např. též účastnických výpovědí). Nepřipuštění výslechu jednotlivých svědků navržených žalovaným pro jejich nevěrohodnost je popřením práva žalovaného na spravedlivý proces a z toho rezultujícím odepřením spravedlnosti žalovanému.

K podpoře nyní uvedeného odkazuje odvolací soud na četnou a konstantní judikaturu Nejvyššího soudu ČR i Ústavního soudu, za všechny např. rozsudek NS ČR ze dne 28. 6. 2011, sp. zn. 32 Cdo 2795/2009, podle něhož *Při důkazu výpovědi svědka soud vyhodnocuje věrohodnost výpovědi nejen z toho, jaký má svědek vztah k účastníkům řízení a k projednávané věci, ale též s přihlédnutím k tomu, jaká je jeho rozumová a duševní úroveň, ke způsobu reprodukce skutečností, o nichž vypovídá, a k chování při výslechu, tj. zda je svědek přesvědčivý, zda vypovídá s jistotou, plynule a zda je ochoten odpovídat na otázky. ... Z uvedeného vyplývá, že závěr o věrohodnosti svědka může soud učinit jen poté, kdy tohoto svědka sám vyslechne a posoudí, jaký má vztah k účastníkům, k věci, zda vypovídá přesvědčivě, s jistotou, nebo naopak zmateně, váhavě apod.*

Soud I. stupně též v napadeném rozsudku predestírá, které různé konkrétní důkazy měl žalovaný označit (výpisy z obsazení fotbalových utkání, svědectví členů Komise rozhodčích), které ovšem neoznačil a proto nebyl ve sporu úspěšný. Tím ovšem zcela ignoruje ust. § 120 odst. 2 věta první o. s. ř.

Konečně pak soud I. stupně na základě svých nezákonných procesních postupů uzavírá, že žalovaný neunesl důkazní břemeno, že neprokázal pravdivost svých skutkových tvrzení apod., aniž ovšem žalovaného o tomto svém závěru jakkoli poučil v souladu s ust. § 118a odst. 3 o. s. ř. Tím soud I. stupně dovršil celkově unfair proces jím vedený.

Zcela na okraj odvolací soud poznamenává, že výtky soudu I. stupně a dokonce jím vyslovená varování ve vztahu k žalovanému z toho důvodu, že si žalovaný v průběhu řízení „dovolil“ poukázat na působení žalobce a) u xxx a z toho dovozovat zpochybnění žalobcovy důvěryhodnosti, jsou zcela nepodložené. Soud I. stupně se měl zaměřit na standardní zákonné vedení řízení a nikoli na nedůvodnou kritiku žalovaného.

Lze tak shrnout, že soud I. stupně se dopustil zásadních procesních vad, které byly shora popsány a které vzhledem k jejich rozsahu a dopadům nelze jakkoli v odvolacím řízení napravit; výsledky dosavadního konání soudu I. stupně jsou nepoužitelné. Dané vady pak samozřejmě mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, jak to má na mysli ust. § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. Podle této normy proto odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně ve všech jeho výrocích zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení v souladu s ust. § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. Za aplikace ust. § 221 odst. 2 o. s. ř. pak odvolací soud přikázal, aby věc v dalším řízení projednal a rozhodl jiný samosoudce, neboť v řízení došlo k mnoha závažným vadám, jak byly tyto shora popsány. Úkolem nového samosoudce bude v první řadě posoudit věc objektivně a bez jakéhokoli předsudku.

Při rozhodování o nákladech řízení bude soud I. stupně aplikovat mj. ust. § 9 odst. 4 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb. (neboť formou náhrady nemajetkové újmy ve smyslu příslušných ustanovení občanského zákoníku je též omluva) a také ust. § 14 odst. 4 této vyhlášky.

Dále soud I. stupně nepřehlédne, že požadavek na „vydání tiskového prohlášení“ je neurčitý a požadavek na zaslání čehokoli „internetovému periodiku xxx“ nevykonatelný (pro případ jeho převzetí do rozsudečného výroku), neboť xxx není subjekt práva, kterému by bylo možno cokoli zasílat, avšak jen internetové stránky nějakým subjektem provozované.

Poučení: Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu I. stupně do dvou měsíců od jeho doručení, jestliže dovoláním napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má - li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

V Praze dne 13. října 2016

JUDr. Tomáš Novosad v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Abrahámová